

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Concilia Provincialia Mediolanensis Sex

Borromeo, Carlo

Venetiis, 1602

De clausura, & quæ ad eam tuendam aliqua ratione pertinent.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62072](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62072)

cilij decreto atque etiam iuxta suæ regulæ, & ordinis constitutiones puniatur, multoque magis, quæ ex communi, aut ex eo, quod alicuius vsui tributam sit, furtim sibi aliquid vindicauerit.

12 Si præterea speculum, catellus, ynguenta, aut suffimenta, & huiusmodi inanium rerum quidquam apud aliquam repertum fuerit; superior statim id è monasterio auferendum, & eam, apud quam inuentum fuerit, acriter puniendam curabit.

Fructuum, florumuè uasa in monasterijs nullo modo teneantur, eos. 4. De Monia. vel fructus, vel flores vendendi causa.

Moniales etiam nè offulas, aut cætera huiusmodi conficiant, donandi gratia, prohibemus; propter temporis iacturam, & sumptum, qui in eas impenditur. Quæ contra decretum aliud commiserit, vel permiserit, superioris arbitrato puniatur: maxime verò in præfectam animaduertatur.

Offulas, & alia huius generis non modo donandi, vt primo Concilio vetitum est; sed etiam vendendi causa, à moniale aut monasterio confici nè liceat. 4. Ibidem.

13 Monialis, siue velata, siue conuersa sit, eleemosynam dare, lagiri, aut vendere esculentas res, vestes, aut bona cuiusuis generis sint; etiã si ad vsum ei attributa sint, aut etiam legare omninò non possit. Quæ secus fecerit, uelut ei per mensem adimatur; ac ter se uerberibus ad disciplinam affligere cogatur. 1. De communi vitæ vsu, &c.

14 In quo tamen integrum sit præfectæ concedere facultatem; cui concedi debere iudicabit, aliquid deuotionis, ac religionis causa vel aliud exiguum elargiendi propinquis, aut benè merentibus.

15. 16 Ad sonitum minoris campanæ omnes conueniant ad benedictionem mensæ, quam præfecta, vel Vicaria, uel, ipsis absentibus, antiquior Discreta faciat.

17 Deinde loco, & ordine discumbentes non prius discedant, quàm Deo gratiæ actæ fuerint, quæ non obdierit, uno die obsonio priuetur: ac postremo loco in mensa sedere cogatur.

18 Mane, & uespero ad primam ac secundam mensam aliquis spiritualis liber, qui ad religionem incendat, quotidie legatur, omnibus discumbentibus, cum silentio, & attentione audientibus: ut unà cum corpore, mens etiam recreetur Vniuersæ Moniales. De Monasterio Monial. 22.

De Clausura, & quæ ad eam tuendam aliquaratione pertinent.

S Y M M A R I V M.

- Clausura monialium tuenda causa, quæ de fenestellis, & locis collocutionum, ianuis, rotis, fenestris alijs, ostijs, & cancellis constructis, obstruendis, multisque alijs præscripta sunt. De Ecclesia, & de Monasterio Monial. nu. 12. 13. 14. 15. & à nu. 6. ad 25.*
- 1 *Monasteria Monialium è vicinorum Religiosorum præcipue adib. non inspicienda; utque prospiciendum.*
 - 2 *Prospæctus is ubi tolli non possit, quid agendum.*
 - 3 *Regulares uiri nè propè Monast. Mon. edificent, & quare.*
 - 4 *Moniales etiam, nè propè eorundem Regularium virorum monasteria fabricent.*
 - 5 *Monasterijs monialium ædes proxima quibus non locande.*
 - 6 *Quæ in eis agi vetantur.*
Horti, qui angustiores reddendi. De Monast. Mon. nu. 29.
 - 7 *Locus unde extra monasterium prospici possit, qua facultate pateficiendum.*
 - 8 *Cautio ea in licentia danda, & eo prospæctu arcendo.*
 - 9 *Moniales professe è monasterij septis, non egrediantur: & quam ob causam quaque facultate egredi possint. 60.*
Egredientes, ut plectendæ. Ibidem.
 - 10 *Apostatæ moniales ad sua monasteria redire cogendæ: & quando in Conuertitarum numerum adscribendæ.*
 - 11 *Moniales, ex quacumque causa, etiam criminali, è monasterio non educendæ.*
 - 12 *Monasterij monialium septa nemo ingrediatur.*
 - 13 *Monialis quempiam introducentis pœna.*
 - 14 *Ingrediens absque licentia Ordinarij, excommunicatus. 38.*
Moniales quoque ingredi aliquem permittentes, excommunicatæ. 41.
Facultates ingrediendi septa monasterij quando, & quomodo concedendæ. 16.
 - 16 *Quæ causæ iudicandæ necessariae ad illas concedendas; eæque ubi enunciandæ.*
 - 17 *Facultates ipsæ in scriptis ab Episcopo dandæ; & quando à Vicario concedi possint.*
Alius hoc attentans, excommunicatus. 40.
 - 18 *Ministros ingredientiæ, quæ moniales associant, alloquantur,*
 - 19 *Ingredientibus obuiam prodeuntes deducentes & sermonibus præsertes, ut velatæ existant.*
 - 20 *Medici septa ingressuri ab Episcopo probandi.*

- 21 Furnorum usus, ad tollendum ministrorum ingressum, introducendus.
- 22 Facultates habentes, ea non nisi in urgentibus necessitatibus utantur; alias excommunicati.
- 23 Episcopo, Superiori, Confessario, quibus ex causis septa ingredi non liceat.
- 24 Episcopi, Superiores, qua causa ingrediantur, & cum quibus.
- 25 Monasterij intra septa pernoctantes, & permittentes, excommunicati.
- 26 Animalia, quæ in eis non alenda.
- 27 Moniales cum nemine externo, licentia carente, colloquantur: & qua potissimum tempore, 31.
- 28 Contra facientis quæ pœna.
- 29 Licentiæ à rota præpositis accipiendæ, & Præfectæ præsentandæ; & quod ea in re Præfectæ officium.
- 30 Collocutiuræ, breui utantur sermone.
- 32 Moniales, parlatorijs præfectæ, & aliæ, cum nemine cõmunicent, quæ ab exterius acceperint.
- 33 Præfectæ, & parlatorijs præpositæ, vigilant, nè quis simulato nomine ad colloquendum accedat.
- 34 Aditus ad monasteria monialium, & collocutio cum monialibus quibus prohibetur, & quibus conceditur absque licentia scripta.
- 35 Parentibus, & fratribus, ex primo Concilio concessa facultas, sine licentia moniales alloquendi, per quartum tollitur.
- 36 Accessus ad eadem monasteria cantum docendi causa, artemque sonandi, & puellas iniuifendi tantum causa prohibitus. 37.
Facultatem eò accedendi solus Episcopus, vel Vicarius concedit: alius hoc attentans excommunicatus. 39.
- 41 Moniales aliquem admittentes ad parlatoria, vel rotas, absque licentia, qualiter castigandæ.
- 43 Facultates prædictæ à Præfecta custodiendæ, & Episcopo visitanti exhibendæ.
Cautio quæ ad tollendum certis diebus ad Monasteria accessum. De Monast. Monial. 13. 14. ex 6.
Organũ monialibus, ut concedendũ. De Eccl. inter. & ext. Mon. nu. 32.
Moniales musicis instrumentis non sonent. Ibid. nu. 33.
- 44 Depositi, aut custodia nomine nihil accipiant, acceptumq; restituant.
- 45 Secularium vestitu non utantur.
- 46 Vestesque sacras non induant.
Offulas donandi, vendendi uè causa non conficiant. De Communi vita usu, nu. 12.
- 47 Litteras, quomodo alijs mittere possint.
- 48 Missas ad se, Præfecta præsentate legant.

- 49 Quibus in litteris nè fraus fiat, quid obseruandum.
 50 Moniales nihil priuatim ad scriptoris vsum habeant.
 51 Scribendi facultatem à præfecta petant: & quid à præfecta agendū.
 52 Munera ne dent.
 53 Eleemosynam quomodo erogent.
 54 Medicamenta qua facultate, & à qua moniali vendenda, vel danda.
 55 Ea, extrà claustra existentibus non exhibenda.
 56 Caminus, ubi non tolerandus, etiam qualiter obstruendus.
 57 Sepulture locus nemini intrà monasterij septa dandus: neque cadauera extra septa sepelienda.
 58 Annona, ultra vsum, in monasterio non afferuanda.
 59 Clausura monialium Episcopis ualde commendatur: quam ipse violantes, ut plectenda. 59. De Materia clausuræ Monialium. Videatur. De Monialium, nu. 3. De Conuersis, nu. 2. De Constit. num. 13. & 14. Trid. Conc. Sess. 25 c. 5. de reg. & Mon.
 61 Viri certi deligendi qui monasteria monialium adeant, & quod eorum officium.
 62 Clausuræ monialium ab Episcopo visitandæ; & quid à monialibus tunc inquirendum.
 63 Monasteria Monialium extra mœnia sita, ubi aliò transferenda sint, quas in Ecclesias non transferenda.
 64 Monialium translatio ut faciendâ.

1. De Clausura, &c.

Vrent Episcopi, & alij superiores, nè è vicinorū ædibus quicumq; illi sint, monasteria inspiciantur; maximè verò si fratrum cuiusvis ordinis, aut presbyterorum ædes illis imminet: quo casu parietes altius tolli, & novos ædificari iubent eorum sumptibus, quorum Episcopi, & ipsi, qui monasteriorum curatores sint, interelle iudicauerint, quacumque appellatione remota.

Quamobrem etiam sæcularium principum auxilium implorent, ut monialibus ab externorum hominum aspectu, & auditu liberis securre per monasterium ambulare liceat.

4. De Monia.

2 Quibus monasterijs de vicinorum, præsertim religiosorum prospectu tollendo ita caueri non potest, sicut Concilio Provinciali primo iussum est; eorum fenestras, si lumen excipi aliundè licet, obstruantur: sin minùs, ab illa seruitute defendatur operis structura, in institutionibus nostris demonstrata, quæ in porcibus item quas logias dicunt, ab eadem seruitute tenendis, adhibeatur.

1. Ibidem.

3 Regulares uiri in posterum, nè in ea loca migrent, nequè areas monasterijs

monasterijs monialium proximas, ædificandi causa emant: unde monialium aspectus fieri possit.

4 Moniales item monasteriorum ædificatione uicina regularium uirorum ædibus, aut ijs locis, unde ipsæ ab illis inspici possint, in posterum prohibemus.

5 Ædes proximæ monasterijs sanctimonialium famosis mulieribus nē locentur.

6 Ne uē ibidem spectacula, cantus, saltus, ludi, & huiusmodi profanæ res, & inanes exerceantur; quæ eas à sacro officio auocare, aut ipsis offensionis causam præbere possint.

7 Ne fenestra, in ullo cuiusuis ordinis monialium monasterio, etiam regularium iuri, curæ uē subiecto, ne uē ostium ullum, aliud uē id generis foramen, unde aliquis extrâ monasterij claustra prospectus sit, patefiat, aperiatur uē sine Episcopi, cui monasteriorum omnium claustra commendata est, concessu.

4. Ibidem.
Sess. 25. ca. 5.
de regul.

8 Nec uerò id ille permittat, concedatur; nisi ubi locum diligenter inspexerit, & ita fieri necessarium censuerit. Tuncque ad impediendum, arcendum uē eum prospectum illa ipsa cautio, supra mox præscripta, adhibeatur.

9 Quemadmodum à sacro Tridentino Concilio sancitum est, moniali professæ nulla ratione è monasterij septis egredi liceat; nisi ex causa legitima, quæ ab Episcopo probata sit.

1. Ibidem.
Sess. 25. ca. 5.
de reg. & Monial.

Huiusmodi uerò licentia egrediendi nullo pacto permittatur; nisi id grauissima res, & summa necessitas postularit: neque ijs monialibus, quibus nisi ex summi Pontificis concessu, egredi fas est.

10 Apostatæ, fugitiuæ, & delicti causa eiectæ è monasterijs, quæ cum sacro uestitu, aut sine eo uagantur, non sine scandulo religionis, ab Episcopis, cæterisque earum Superioribus petito etiam sæcularium principum auxilio ad sua monasteria redire cogantur; ut ibi dignas pœnas pendant suorum scelerum. Quod si superioribus in monasteria restituito debere minimè videantur, in earum mulierum numerum, quas conuertitas uocant, cum bonis, quæ attulerunt, ad monasterium, adscribatur.

6. Quæ ad Monia. pert.

11 Ea autem bona illis mortuis, priori monasterio restituantur, occasione correctionis, pœnitentiæ, seu examinis, in causis etiam criminalibus, & grauioribus, monialis, è claustra nē educatur; etiam si in aliud monasterium, locū uē pium conducenda, ne ad breue, quidē tēpus.

12. 13 Si quæ monialis, in monasterij septa matrem, aut fœminam cuiusuis ætatis, conditionis uē, etiam matrem, aut sororem sint, introduxerit, tribus mensibus in carcerem concludatur; eique singulis sextis ferijs ieiunanti nihil præter panem, & aquam ad cibum, & potum adhibeatur, atque ad annum uelum adimatur. Eandem pœnam subeant, quæ

1. Ibidem.

rote, & ianuę prepositę fuerint: prefectę etiam, & quęuis alię, quarum consensu id commissum sit.

Sess. 25. c. 5.
de reg. & Mo-
nial.

14 Quicumque uerò Clericus, siue secularis, siue regularis, cuiuscumque ordinis, aut laicus cuiuscumque status, dignitatis, gradus, conditionis ipsarum monialium septa interdiu, uel noctu introire ausus fuerit, preter excommunicationis pœnam, quam ex Concilio Tridentini decreto ipso iure subit, alijs etiam grauissimis pœnis, habita personę, criminis, que ratione puniatur. Et si Ecclesiasticus sit, aut beneficia obtineat, suorum etiam ordinum munere, ex Ordinarij uoluntate prohibeatur, suisque omnibus beneficijs priuetur. Quo decreto excipimus eos, qui bus ob necessariam monasterio eorum operã, & industriã Superior septa ingrediendi facultatem, quotannis renouãdam, scripto permiserit.

Sess. & ca. eo.

15 Is autem meminerit sibi à Tridentino Concilio ius ademptum esse eiusmodi facultates concedendi; nisi in casibus necessarijs: ideoque caueat, ne, quę intus officia moniales obire possunt, ad ea prestanda externi in septa monasterij introducantur, atque ut in hac necessitate dignoscenda, una, eademque ratio ubique seruetur, & ille facile concedendi usus coerceatur; Episcopus adhibitis in Concilio omnibus monasteriorum Superioribus etiam Regularibus, statuat, ac prescribat, quę opera in monasterijs necessariũ externorum ingressum requirant. Quam uerò rationem in hac re prescripserit, ea ab omnibus, & Regularibus, inuolatę seruetur.

4. Ibidem.

16 Cause necessarię, ob quas intra septa monasterij ingredi licet, in hac Prouinciali Synodo, exprimi Concilij decreto, uel explicatę, uel tamquam nullo modo reiectę in extrema huius Concilij parte editę, atque impressę in singulis monialium monasterijs, etiam regularium curę subiectis, edicantur, & enuncientur: nec uerò ab ijs ullo modo, ullauę ratione, ac preteritu discedi liceat.

6. Quę ad
Non. pert.

17 Facultas ingrediendi septa monasterij nulla detur, nisi in scripto, neque uerò quę sine scriptis concessa est cuiquam suffragetur; nisi quando unã cum Episcopo is monasterium ingreditur. Episcopus autem solum modò, ac nullo modo Vicarius generalis hanc potestatem faciat, nisi speciatim ei Episcopus auctoritatem delegarit, qua alijs ingrediendi facultatem dare possit, atque Episcopus quidem eam auctoritatem minimè alij demandet, nisi Vicario tantum generali, ac neque ei item, cum ipse præsens est.

4. Ibidem.

18 Ministris, quibus ob necessariam causam monialium septa ingrediendi facultas aliquñ datur, illę solũ moniales, quas prefecta delegerit, imperent; alię uerò preterea nullę quicquē illis uel iubeant, uel alloquantur.

19 Moniales cum in eo loco, ubi ab alijs, qui foris sunt, enati à concionatore, aut à Superiore uideri possunt, sermoni, concioninē inter-

sunt,

sunt, omnes facie sint operata, & contacta uelo, usque ad os deducto.

Idem praesent, quae cuius, etiam medico, aut superiori monasterij septa ingredienti, obuiam prodeunt, uel illum excipiunt, deducuntue.

20 Probetur ab Episcopo medici aliquot, quos concessu etiam monasterij superiorum, intra illius septa adhiberi liceat; si quando praeter medicum ordinarium, alios etiam morbi grauitas requirit.

21 In uoquoque monasterio, Episcopi furnorum, in quibus panis coquatur, usum introducant, ut pistoribus, eorumque ministris ingressus in monasterium prohibeatur omnino. Nec uero uir, quisquam ad furnum purgandum, inflammandumue, aut ad aliud quicquam faciendum, quod a monialibus fieri, agiue potest, introducatur.

22 Caueant, qui ab Episcopo, superioreue facultatem habent ingrediendi monasterium, ne pro libito intra eius septa, datae facultatis praetextu ingrediantur; sed tunc solum cum ugens necessitas deposcit; ut ne ex Sanctissimi Pontificis Gregorij XII. sanctione, excommunicationis poenam statim subeant; a qua, nisi per sedem Apostolicam absolui non possunt.

23 Ne praeterea religiosis hominibus septa monasterij, etiam suae cure commissi ingredi liceat, ne ea quidem causa, ut testantium, qui in monialium Ecclesia, uel sepeliri, uel anniuersaria quotannis agi uoluerit, pie uoluntati satisfaciant: sed quae anniuersaria ex testamento debentur, in earum exteriori Ecclesia praesent.

Nec uero processiois, in solemnitate Corporis Domini agende causa, confessarius sacerdos, aut alius superior eodem ingrediatur, ac ne Episcopus quidem eo nomine, neque alios ingredi patiatur.

Neque item causa uel monialium cubiculis benedicendi; uel ea, locauere monasterij aqua benedicta aspergendi.

Nec etiam cum uestitus sacer puellis tradendus est, uel illae ad professionem admittendae sunt, uel ministrandum sacramentum, confirmationis, Episcopus, Superiorue tam Regularis quam saecularis, aut confessarius, aliusue ad septa monasterij introeat: sed in Ecclesia exteriori, ubi sanctissimae Eucharistiae sacramentum ad fenestellam ministratur, haec illis, uel puellis, uel monialibus in Ecclesia interiori manentibus, praesentur.

24 Neque Missae celebrandae causa, ad interiorem Ecclesiam, monasterijue septa, Episcopus, superiorue introeat umquam; nisi tantum, cum praefecta monasterij, aut alia monialis consecranda est: tuncque ne moniales egrediantur; sed ijs adiunctis etiam, quos ad ministerium conficiendum necessarios habet, ministris, introeat licet, intus Missam celebret, ritumque consecrandi adhibeat, ad Pontificalis libri praescriptum.

D d d 3 Epi-

5. Quae ad Mon. pert.

6. *Quæ ad
Moniales pt.*

Episcopi, & Prælati omnes tam seculares quàm Regulares, quibus monasteriorum monialium, quouis modo cura concedita est; facultate sibi ex officio data in ea ingrediendi, ita demum utantur; ut scilicet cū necessaria causa urget, ingrediantur; paucosque comites, & eos quidē seniores ac religiosos homines secum adhibeant; nè pœnas, ac censuras Gregorij XIII. Summi Pontificis constitutione ipso facto inlicitas subeant: quam constitutionem accuratè seruent.

r. *Ibidem.*

25. Intra septa monasterij mares, & fœminæ cuiusuis generis, etiam si ipsis monialibus inseruiant, uel sint etate confecti, nulla de causa pernoctare possint, proposita pœna excommunicationis latæ sententiæ, quam & is, qui pernoctarit, & præfecta, quæ id permisit, subeat, quibus addantur alię pœnæ Superioris arbitratu.

26. Ne uè intus in eisdem septis boues, equos, & iumenta cuiusuis generis alant.

Si contrà fiet, præfecta tres menses ab officij sui munere amoueat.

27. Moniales cum nemine externo omninò colloquantur; nisi is licentiam scriptam, & ob signatam à Superiore monasterij, aut ab eo, quæ is suo nomine substituerit; atque in Cancellaria Episcopali gratis descriptam attulerit.

28. Quæ contrà id fecerit, priuetur trium mensium facultate loquendi cum externis omnibus cuiusuis sexus, etiam propinquis, cogaturque singulis sextis ferijs eius temporis, discipline nomine, flagella sibi publicè adhibere, & orare eo psalmo, *Miserere mei Deus.*

29. Licentię autem, scripto permisse, accipiantur ab ijs, quæ rote sint præpositę; priusquam ad præfectam deferantur, quàm illę accersantur, quæ scripto nominatę sint. Præfecta, ubi scriptum legerit, manumque & signum eius agnouerit, cuius officium sit facultatē colloquendi concedere, benedictione adhibita, permittat ijs, quæ scripto nominantur; ut cum illis tantummodo loquantur, qui nominatim descripti sint: idque ad cōnem collocationis fenestellam, non ad ianuā, neq; in Ecclesia, aut alibi, præsentibus semper monialibus arbitris ei muneri præctis.

30. Quæ uerò ad colloquendum accesserint, breui finem loquendi faciant, caueantque nè tempus, quo nihil est pretiosius, inani, aut inutili sermone consumant.

31. Non est ferendum, ut moniales, præsertim sacris diebus, aberrantes, ab oratione, ceterisque pijs exercitationibus, sermonibus minime necessarijs tempus consumant: idcirco, quibus diebus sumitur sacrosancta Eucharistia, & quoties dies festi ex præcepto Ecclesię celebrantur; tempore etiam Aduentus, & Quadragesimę; in uigilijs præterea de præcepto; omni denique tēpore, cū diuina fiunt officia, moniales cū externo nemine omninò colloqui possint: nisi necessitas ita postulet.

Monia.

32 Moniales verò, tam quæ audiendis sermonibus præpositæ sunt, quàm ille, quæ loquentur, nè monasterium absurdis, & inanibus rumoribus compleatur, cum nemine omninò communicent, quæ ab externis acceperint: nisi, cum præfecta, si eis expedire uidebitur, ut aliqua ad eam referantur.

33 Vigilent præfecta, & quæ sermonibus audiendis præpositæ sunt, nè quisquam ad colloquendum cum monialibus accedat simulato eius nomine, qui scripta licentia nominatur. Quod si id à quoquam commissum fuerit, is ab Episcopo: quæ verò cum eo collocuta fuerit, & quæ scientes permiserint, à suo Superiore harum constitutionum præscripto, grati pœna eorum arbitratu afficiantur.

34 Quicumque verò Clericus, siue secularis, siue regularis, cuiuscumque ordinis, aut laicus cuiuscumque status, dignitatis, gradus, & conditionis ad monialium monasteria accesserit; & cum earum aliqua, non impetrata, ut præscriptum est, colloquendi facultate, sermonem habuerit, grauiter puniatur.

35 Hoc autem edicto, neque patres, neque fratres teneri volumus, quibus non impetrata illa colloquendi facultate; sed seruatis cæteris regulis, hac ipsa de re latis, cum filiabus, & sororibus tantum colloqui, non tamen supra umquam ingredi licebit. Ex eod. Concilio Prouinciali primo de Concionatoribus, &c. monial. nu. 13.

Quod in Concilio Prouinciali primo de facultate scripta, ad monialium monasteria accedendi sancitum est; id tùm mares tùm fœminas, quocumque etiam gradu, dignitate, genere uè illustres, inuiolatè seruare decernimus; etiam si pater, mater, fratres, sorores siue monialis, quam uisitatam ueniunt. Idque omninò ubique præstari cura Ep̄i sit. 4. Ibidem.

36 Nemini omninò neque sacro, neque profano, neque mari; neque fœminæ liceat adire monasteria monialium docendi causa tantum, quem figuratum uocant. 1. Ibidem.

In ijs tamen monasterijs, in quibus non in exteriori Ecclesia à secularibus, sed intus à monialibus organo sonatur, permittere poterit Superior alicui viro, moribus, & ætate ab Episcopo probato, ut foris ad fenestellam colloquutionis monialem organistam tantum sonandi artem edoceat, si in eo studij genere plus proficere necesse habeat.

Hæc autem intus, ad ipsam fenestellam discens, commorabitur; cui semper adlident duæ ex ijs, quæ audiendis sermonibus præpositæ sunt.

Quæ contrâfecerit, siue præfecta, siue alia, uel priuetur alijsque prætereà pœnis afficiatur, arbitratu Superioris. Quod sequitur uide De Ecclesia Monialium nu. 32.

Facultas superiori Concilio permilla, ut Monialis organista, sonandi artem, Episcopi concessu, doceri possit, abrogata sit: atque ita, ut nemini, 2. Capita quædam ad Mon. pert. cap. 3.

dicimini, nec uiro, nec fœminę, etiam cuiusuis Superiori facultate, ad monasterium quoduis accedere fas sit eius rei causa: sed quę monialis uel organo sonandi, uel muicę artis perita est, alias moniales institute re poterit.

6. Quę ad
Mon. pert.

Quoniam superioribus Concilijs Prouincialibus, non satis, quantũ rei grauitas deposcit, adhuc monialium periculo consultum, ac pronisum est, quod cum ex frequenti ad earum monasteria accessu tum ex ingressu etiam septorum clausurę exillere potest; idcirco eo de genere hæc addenda censuimus. Ut autem hæc ipsa notoria sint, edicto Episcopali duorum mensium spacio, & deinceps quotannis sermone uulgari frequenter prout opus erit, populo promulgari, singulisque præterea monialium Monasterijs, earumque præfectis edici, denunciariue Episcopus mandet.

37 Nè quis Clericus, laicisue cuiuscumque generis, ordinis, conditionis, sexus, ætatisue sit, absque Episcopi, aut eius Vicarij concessu litteris exarato, ad monialium monasteria, quouis preteritu, casuue, ac ne eo quidem nomine inuisendi, alloquendiue puellas tantum, quę ibi educantur; unquã accedat propositis, pœnis, & censuris arbitrio Episcopi.

38 Ne quis item absque eiusdem Episcopi facultate scripta, intra septa monasterij monialium, in posterum ingredi audeat. Si quis contra fecerit, excommunicationis pœnam ipso facto subeat, ex Concilij Tridentini, Apostolicarumque sanctionum, quas Summi Pontifices Pius V. & Gregorius XIII. eo nomine ediderunt, præscripto. A qua excommunicatione non ab alio nisi à Summo Pontifice Romano absolui possit.

39 Neque in posterum aliquis Ecclesiasticus, seularis, Regularis, aut laicus quocumque gradu, auctoritate, dignitateue præditus, cuiquam homini Ecclesiastico etiam Regulari, aut laico facultatem ad monialium Monasteria accedendi, nè colloquendi quidem gratia, concedat.

Sess. 25. ca. 5.
de reg. & Mō.

40 Nec uerò monasterij septa ingrediendi potestatem faciat, quauis consuetudine, statuto, lege, priuilegijsue, etiam sedis Apostolicę auctoritate, ante Concilij Tridentini promulgationem roboratis, & communis non obstantibus.

Siquis contra commiserit, pœnam excommunicationis ipso facto subeat, aliasque arbitrio Episcopi.

41 Abbatissę, Priorissę, & alię moniales, quę Ecclesiasticos, aut laicos homines, quauis causa, preterituue intra monasterij septa absque Episcopi concessu litteris consignato, ingredi permiserint, ipso facto excommunicationis pœnam subeant, à qua è sanctionis Sanctissimi D. N. Gregorij XIII. præscripto nõ possint, nisi à Summo Pontifice absolui, præter alias pœnas eadem constitutione propositas.

Quæ

42 Quæ uerò moniales absque Episcopi concessu scriptis exarato, quemquam, vel marem, uel fœminam, contra quam supra præscriptum est, ad collocutionum, rotorumve loca admiserint, biennio mulctatæ sint suffragio omni. Si uerò iterum in hoc genere deliquerint, arbitrio Episcopi puniantur, tum deinceps si itidem offenderint, excommunicationis etiam in pœnam ipso facto subeant.

43 Præfecta autem monasterij facultates omnes scriptas, quas unusquisque exhibuerit, siue de accedendo ad monasteria, siue de ingrediendo ille sint, accuratè assuet; Episcopoque clausuram uisitanti, & alias quoties postulabit, exhibeat, ut eas cum libro, quod regestum nuncupatur, conferre possit.

44 Nè liceat monialibus depositi, aut custodiæ causa, in monasterio habere pecuniam, gemmas, uestes, aut eius generis res ullas cuiusuis personæ, nec uasa quidem florum, aut fruticum.

Quod si quæ in præfenti habeant, ut omnis incommodi causa tollatur, ad tres menses, quibus debent, ea restituant.

Contumacibus, aut negligensibus pœna sit; præfectis, officij; ceteris, uel i spoliatio.

45 Moniales, nè animi quidem relaxandi causa secliarium uirili, aut muliebri uestitu utantur; cum dedecet Dei famulas, uestes ab earum professione alienas induere, uerum, decoro semper seruato omnium, & temporum, & actionum, permittente præfecta, honestè, & quemadmodum sacras Deo uirgines decet, animum remittere, licebit.

46 Ne moniali cuiusuis ordinis albas, & uestes, aliaue indumenta, Missæ sacrificij usus dicatas, induere liceat.

47 Nulli moniali fas sit ad quemquam secreto litteras scribere, præter superiorem, & Episcopum, si de aliqua grani re esset admonendus.

48 Neque ad se missas litteras aperire, & legere, nisi præfecta prius eas coram Vicaria legerit; aut se præfente legi iusserit.

Quæ contra hanc legem aut scripserit, aut acceperit litteras, per duos menses è sua cella pedem non efferat; & singulis sextis ferijs, ita ieiunare cogatur, ut tantum pane, & aqua uescatur.

Ac si ea litteræ suspicionem aliquam criminis haberent, ea, ad quæ scripta fuerunt, præter prædictam pœnam, sex menses, & facultate loquendi ad fenestellam monialium collocutionis; & uelo priuentur.

49 Verum, nè præfecta falli possit, fictis ei litteris ostensis, quæ aliæ sint ab acceptis, & ab illis, per quas responsum est; quæ rotæ præpositæ fuerint, omnes accipient litteras, quæ ad monasteriū peruenerint; easque statim ad præfectam afferent à qua etiam litteras, à monialibus scriptas, accipient clausas, & obsignatas coram eadem ipsa, quas deinceps nuncijs externis tradent.

Monialis

1. Ibidem.

4. De Monia.

1. Ibidem.

5. Quæ ad
Mon. pert.

50 Moniales ne atramentarium, calamum, aliudve cuiusvis generis instrumentum, quod ad scribendum vsui sit, in cella, aliove loco priuatim habeat. Quod si quando scribere necesse habet, id ne faciat, nisi præfectæ concessu.

51 Hęc uerò nè facillè concedat, permittatve; sed explorata, perspectaque scribendi causa, eaque graui, & necessaria; facultatem de atramentario, ceterisque ad scriptionem necessarijs accomodet: quę ubi monialis adhibuerit, quàm primum præfectæ restituat, simulque rectè ostendat, quęcumque scripserit.

4. De Mon.

52 Abstineat monialis à muneribus dandis. Eleemosynam uerò per rotam, portamue monasterij dari vetitum sit omninò, quoniam inde non leuia pericula, uel damna potius extare compertissimum est: sed quibus monasterijs pro ratione facultatum eleemosynam dare permissum erit ab Episcopo, alioque superiore, ab illis detur pecunia, frumentumve, aut aliud eiusmodi pijs aliquibus uiris, præsertim uerò locorum piorum curatoribus, qui pauperibus distribuunt alio loco, quam apud monasteria.

53 Medicamenta, si quę Episcopus, aut alius superior vendi, aut foras dari permiserit, ab aromataria seniore solum dentur, & ab alia prætereà nulla; nec uerò priuato, sed monasterij nomine, vendantur, dentruè.

54 Moniali nè liceat ijs, qui extrà claustra sunt, uel medicamenta parare, præbereve, uel manum medendi causa admouere, uel remedia exponere, uel aliud quicquam ad rem medicam pertinens exercere.

4. Ibidem.

56 Caminus si quis in priuatis cellis extractus est, perpetuò ita obstruatur, ut in eo ignis accendi nullo modo queat.

Cùm uel fenestra, uel ostium, uel caminus obstruitur, illius cardines sic euellantur; ut non ad tempus, sed ad perpetuitatem id actum sit. Idem in fenestris, ostijs, & caminis iam obstructis, seruetur.

4. Ibidem.

57 Intrà monasterij septa nemini alij, nisi monialibus sepulchrum, aut sacer sepulture locus detur, situè. Nec uerò monialium cadauera extra septa efferantur ad sepeliendum.

58 Ad tuendam etiam clausuram ea cautio adhibeatur, ut neque triticum, neque alię fruges, neque annona in ullis monasterijs, præterquàm ad monasterij usum, & necessitatem asseruetur.

5. Quę ad
Mon. pert.
Sess. 25. ca. 5.
d. reg. & Mō.

59 Meminerit Episcopus, se, ut est Bonifacij octauo Pontif. & Concilij Tridentini edita sanctio, diuini iudicij obtestationem, ac maledictionis eterne exterminationem esse subiturum, si in monialium, etiam quę ab sua iurisdictione liberę, immunesque sunt, clausura restituenta, atque adeò conseruanda se negligenter gesserit.

Quare studiosè in eo euigilet pastoralis sollicitudine; ut non modo

in

in monasterijs suę curę, iurique subiectis, verum in illis, quorum curatio ni regulares cuiusnis ordinis pręsunt, illa omni ex parte, ut diligentissimè fieri potest, seruetur, propositis etiam Tridentini eiusdem Concilij, & arbitrij sui pœnis.

60. Contrà moniales item, & illas etiam, quarum curam Regulares gerunt, si quando è clausurę finibus exierint, facultate à sede Apostolica non impetrata, cęnsuris Ecclesiasticis, alijsque iuris remedijs agat, prout è re esse uiderit. 5. Ibidem.

61. Viri aliquot pij, ij denique solertes ab Episcopo deligantur, qui, festis præsertim diebus, monialium monasteria, etiam regularium iure, curęve subiecta, adeant, forisque undique percipiant, si quid contrà, quàm de illis præscriptum est, fiat, agaturve; anque quisquam sit, qui facultate non impetrata, cum illis colloquatur. 4. De Mona.

62. Monialium monasteria &c. Tit. de Visitat. nu. 27. Episcopus autem, cum clausuras monialium, etiam earum, quę Regularium curę, iurisdictionique subiectę sunt, uisitabit, de clausurę custodia, & decretorum, quę ad eam rectè tuendam, quouis modo pertinēt, usu, atque obseruatione, moniales, etiam singulas, ut opus esse uiderit, diligenter interroget. 6. Quę ad Mon. pert.

63. Quę monialium monasteria extrà urbem, aut oppidi mœnia sita, Episcopus Tridentini decreti auctoritate, in urbem, uel oppida frequentiora, ut tuta sint, transferri oportere, aut expedire censuerit, nè ea in Ecclesia seculares transferat, ubi animarum cura geritur. 3. De Moni. Sess. 25. ca. 5. d. reg. & Mo.

64. Si quando moniales, legitima facultate, ad aliquod monasterium transferri contigerit; eam curam, cogitationemque Episcopus suscipiat, ut quòd à, paucissimis conspiciantur, benè manè, sub auroram scilicet, à uiris erate, morumque honestate grauibus, cognationeque propinquioribusque. eò. deducantur. 5. Quę ad Mon. pert.

Quę in hoc Tit. desiderantur, videantur in Titulis, De Ecclesia interiori, & Exteriori Monial. & De Monasterio earundem.

De Conuersis.

S Y M M A R I V M.

1. Conuersę moniales, qua etate, quam ob causam, quaque facultate exire possint è monasterij septis; & egressę quę caueant, quęque obseruent. 2.
3. Clausura ab eisdem, religionem professis, Episcopo curante seruanda. & De Monial. nu. 3.

Conti-